

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lect. 1. Explicat librum mysticum, in quo scriptæ erant lamentationes, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

OPUSCULUM IV. CUPRESSUS FUNEBRIS PRO DEFUNCTIS.

Lect. *Eccemanus missa ad me, in qua involutus erat liber, & scripta erant in eo Lamentationes, & Carmen, & Vx. Ezech. 2. & 3.*

Explicatio huius libri mystici.
Ezech. 2.
Ezech. 3.

Multis refertur est mysterii liber ille, de quo Propheta ait: *Et vidi, ecce manus missa ad me, in qua erat involutus liber: & expandit illum coram me, qui erat scriptus intus & foris: & scripta erant in eo lamentationes, & carmen, & vx.* Iustus est autem Propheta hunc librum comedere, & viscera sua illo pascere. Multa de hoc libro dixerunt sacri Interpretes.

Liber hic primo est scriptus.
In primis S. Gregorius hom. 9. in Ezech. dicit hunc librum esse sacram Scripturam. Est enim liber scriptus intus per allegoriam & mysticos sensus, foris per historiam: intus, quia invisibilia promittit, foris, quia visibilia præceptorum suorum rectitudine disponit: intus, quia cælestia pollicetur, foris, quia terrena qualiter sint contemptibilia, vel in usum habenda, ostendit. Involutus est, ut ipsa obsecratis occasio sit plurimum sensuum, & occasionem det studii & meditationis ad illum evolendum, & mentem ad divina elevandum.

2. Liber hic est ipsa prophetia Ezechielis.
Secundo nonnulli interpretantur hunc librum esse ipsam Prophetiam Ezechielis, quæ continebat lamentationes, & carmen, & vx. Continebat enim planctus super peccatores; continebat & lætitiæ carmen pro iustis, & vx, sive maledictionem pro desperatis. Audi Ambrosium lib. 2. de Penitentia, cap. 6. *Ezechiel in fletu est fletu Ierusalem & accepit librum, in cuius capite scripta erat lamentatio & melos, & vx: duo tristitia, & unum delectabile: quoniam ille salvus erit in futuro, qui in hoc seculo plus flevit.* Hæc Ambrosius. Cui conforme est illud S. Irenæi epist. 46. *In Scripturis penitens plangitur, iustus canitur, desperans maledicuntur.*

3. Hic liber est arcana consiliorum Dei.
Tertio, dicere possumus hunc librum involutum significare arcanum consiliorum & decretorum Dei. Hic scriptus est intus & foris, quia infinita Dei consilia in eo sunt scripta. Et involutus est, quia in Dei mente reconditus, & nobis ignotus, nisi quandoque per effectus nobis de illo quidpiam aperiat: qui quidem effectus sæpe nos in admirationem rapiunt, quia iudicia Dei esse admirabilia videmus circa multos, cum in vitam in morte.

Sed accommodate ad nostrum propositum dixerit, hunc librum, tresque eius partes, tres deligere status animarum post hanc vitam, in Cælo, in Purgatorio, in Inferno.

Atque, ut à Cælo inchoemus, pro Beatorum designando statu, scriptum est in illo libro carmen, sive melos, hoc est, vita læta Beatæ promissæ ibi denunciat: quod quidem ponitur hic inter lamenta & vx, quia, ut dicit Sancti Gregorius: *Per lætitiæ penitentia fit ut perveniamus ad carmen vite, quod si penitendo affigi nolimus, fit ut vx postmodum sine fine sentiamus.* Vltimus adverte Origenes, Carmen concernens gloriam Sanctis promissam, & vitam Beatorum, scriptum esse intus, sive in anteriori parte libri foris autem, sive retro scriptum esse lamentum peccatores penitentes concernens, & postmodum ibi retroforis sequi Vx, peccatores spectans desperantes, vel obstinatos.

Quid ergo aliud Carmen huius libri indicat, nisi hymnum & canticum perpetuum lætitiæ, quod concinunt Beati, de quibus legimus: *Te decet hymnus Deus in Sion, & c. Et Beati qui habitant in domo tua Domine in secula seculorum laudabunt te?* An non & ibi carmen perpetuum ab Angelis pronunciatum: *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth?* An non ibi perenne *Alléluia?* Ideo & ibi Templum asseritur, quia laus illic perennis resonat, cuius typum representant Tempia nostra. Nota in Apocalypsi laus & gratiarum actio, quam seniores & animalia & Angelorum reddunt milia, coram throno Agni; ubi & ad pedes Agni coronas mittunt, Seniores, & applaudunt omnes creature. Notum est & canticum novum, quod concinunt sequentes Agnum. Ibi igitur adimplebitur illud perfectissime: *Immiste in os meum canticum novum, psalmum carmen Deo nostro.*

Alter pars libri continet Vx, sive maledictionem, & designat statum animarum in Inferno. Quia ibi est continua vox desperationis & blasphemiarum; personans contra cælum & terram infelicissimè, contra Deum & Christum horribilissimè, contra Angelos & electos cum invidia & livore. Immo ibi personat maledictio contra parentes & amicos, contra peccati socios, & contra seipsum maxime; quod in hanc infelicissimam sortem sua inciderint culpa, quam facile poterant evitare. Ibi ergo æteram Vx, & nihil nisi Vx, quia illud semper

semper renovabit consideratio æternitatis pœnæ, quæ illos affliget, & configet, quamdiu cælum erit cælum, quamdiu terra erit terra, quamdiu Angelus erit Angelus, quamdiu Deus erit Deus, hoc est, in sæcula sæculorum; sine ulla imminutione, etiam post myriades myriadum annorum. Et hoc Væ æternum, vox desperationis & blasphemiz contra Deum & creaturas, recte dicitur esse *Fumus tormentorum eorum, qui ascendit in sæcula sæculorum.* An non tibi videtur Iob eorum infelix & luctuosum Væ adumbrare, ac ipsos representare, dum dicit: *pererat dies, in qua natus sum; & nox, in qua dictum est: Conceptus est homo. Dies ille vertatur in tenebras, non requirat eum Deus desuper, nec illustratur lumine. Obscuretur eum tenebra & umbra mortis, occupet eum caligo, & in volvatur amaritudine. Noctem ille tenebrosus verbo possideat, nec computetur in diebus anni, nec numeretur in mensibus, &c. Quia non conclusisti ostia ventris qui portavit me, nec abstulisti mala ab oculo meo. Quare non in vulva mortuus sum? egressus ex utero non stasim perii? Quare exceptus genibus? Cur lactatus uberibus? Hæc erit mulica, hoc canticum, hæc matutina, hæc laudes, hæc parvæ & magnæ horæ, hæc Vesperæ reproborum in inferno, sine Completorio: sicut & electorum in cælo & gloria perenne erit Alleluia. Quapropter monebat Sanctus Gregorius hom. 9. in Ezechielem. *Quid igitur, fratres, quid agendum est nobis miseris, nisi ut erigilemus ad verba huius voluminis, & mala que nos egisse meminimus, scitis puniamus, ut per lamenta penitentiam per veniamus ad carmen vite. Ne si affligi modo penitendo nolimus, Væ postmodum sine fine sentiamus.* Hæc ille.*

Apoc. 14.

Iob. 3.

3 Lamentationes, statum animarum in Purgatorio

Ne anima lamenta sua primo conuertunt ad Deum, Psal. 29.

Iona 2.

gurgites tui & fluvius tui super me transferunt. Et ego dixi, abiectus sum à conspectu oculorum tuorum: verum tamen rursum videbo templum sanctum tuum. Sicut ergo tandem piscis evomuit Ionam in aridam, ita & vomit venter inferi hæc animas in terram viventium, Deo ita decernente & misericordante.

Secundo, ad Angelos suas convertunt lamentationes, ut ab his à quibus toto vitæ decursu beneficia & favores, directionemque specialem hausit, nunc etiam consolationem accipiant, & auxilium ad egrediendum penali ex hoc ergastulo. Quia & ipsorum est eos introducere de loco expiationis, in locum æternæ exultationis. Quapropter & nos dicere possumus Angelis eorum custodibus & fautoribus illud: *Ite Angeli veloces ad gentem convulsam & dilaceratam, ad gentem expectantem & conculcatam.* Hoc enim etiam verum est de turba animarum, quæ in pœnis purgatorii torquentur, & quasi in torculari calcantur, gentem nimirum esse convulsam & dilaceratam, ideoque velociter auxilium expectare, & maxime ab Angelis sibi ab utero usque ad sepulchrum comitibus, & futuræ gloriæ confortibus.

2. Ad suos quondam Angelos tutelares.

Isai. 48.

3. Ad Beatos, maxime suos patronos.

Hier. 32.

Tertio, ad Beatos suas dirigunt lamentationes; ad illos præsertim quorum patrocinio specialiter confisi sunt, dum in hac vita mortali degerent; quorumque auxilium in necessitatibus sæpe experti sunt, speciali devotione eis addicti. Neque hiis tunc desunt in summa tribulatione & necessitate. Sed sicut olim Hieremias servi Regis submisit funiculos & pannos veteres, ut qui nudus pene in lacum iniectus fuerat, molli extraherentur manu, & pannorum adiumento ac tegumento educeretur: sic & Beati, Regis æterni servi, pannos suos veteres, hoc est, antiqua merita, funesque specialis intercessionis mittunt his in lacum deiectis & incarcerationis, ut illis cooperiti & adiuti, educantur securi, & coram facie Regis compareant, felices cum ipsis futuri ex eius vilione.

Quarto, dirigunt lamentationes suas ad amicos suos viventes, quorum ope possunt adiuvari. Et quidem adiuvari possunt opibus ipsis quos moriendo ipsis reliquerunt, si in pia opera impendantur, in elemosinas & opera misericordiz, in suffragia & sacrificia, aliasque causas pias. Suis ergo lamentis pietatem & compassionem eorum cordi inculcare satagunt, ne illis ditari luxurienter & prodigant, aut in processibus & litibus infelicititer impendant: sed extremam necessitatem patientibus succurrant, in carcere isto pœnali, sed acerbato, ad tempus detentis; quod abbreviare, in eorum litum esse potestare. Nota est & decantata vox illa defunctorum lamenta representans: *Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me. Quare persequemini me sicut Deus, & carnibus meis saturamini?*

4. Ad amicos adhuc vivos.

Non est vox ista vox desperationum, quia scilicet finiendas tandem pœnas & supplicia, sed est vox deplor.

deplorantium poenarum acerbitatem, & longam miseriarum catenam; auxiliumque implorantium, ut quantocyus liberentur. Merito sane lamentum ab eis eliciunt poenae istae gravissimae supra omnes huius mortalium vitae: angoremque ac pressuram grandem parit, quod nesciant quando sint finem accepturae, quia & unicum peccatum veniale multo potest plecti tempore. Vndique igitur opem suis accersunt lamentis, & cum magno opere iuvari possint à suis heredibus & amicis, eorum saepe coguntur deplorare ingratitude.

Hæc igitur tres sunt libri nostri mystici partes, per *Carmen, Væ, Lamentationes* designatæ: quem quidem librum per singulas suas partes comedere, ruminare, digerere, instar Prophetæ, proficuum est ad salutem. Quia inde fructuose possumus non ventrem pascere, sed mentem. Et licet forsitan in aliqua sui parte amaritudinem generet quasi sceleram, illa tamen desinet in dulcedinem melleam, & eternam tandem suavitatem parere apta erit, prout & contigit Prophetæ nostro. Cui cum dictum fuisset: *Fili hominis, viscera tua complebuntur volumine isto, quod ego do tibi*; postea fateor: *Et comedi illud, & factum est in ore meo sicut mel dulce*. Quod ipsum contigit S. Iohanni in Apoc. c. 10. post librum devoratum de manu Angeli. Licet enim ex illo amaritatus sit venter eius, in ore tamen tanquam mel dulce effectus est.

Ruminare & digerere hunc librum convenit in exequiis. Eccles. 7.

Hunc porro librum ruminare, & per partes suas digerere, quando magis opportunum est, quam in funebribus & exequiis defunctorum, quando admonemur finis cunctorum hominum? Propterea dixit Sapiens: *Melius est ire ad domum luctus, quam ad domum convivii; in illa enim finis admonetur cunctorum hominum*. Quod si & convivium in funere amicorum quandoque exhibetur, attendenda est illic celestis manus exhibens hunc librum, completentem *Carmen, Væ, & Lamentum*, tanquam præcipuum ferculum, quo debet mens tunc cibari. Nam & Aegyptii dicebant olim tunc convivantiibus, in orbem circumtulisse mortuicranium, seu mortis imaginem, inclamando cuilibet: *Bibe, comedepulare, post mortem salus futurum*. Mortis quidem inculcare satagebant memoriam, cuius habebant notitiam, ipsa docente coram oculis experientia. Sed eorum quæ post mortem futura sunt, habebant incertitiam, quia sola Fides de his Christianorum animum instruit. Ergo Christianorum est ea ruminare frequenter, ac præsertim in morte charorum, ut & sibi provideant, & ipsis sibi ad cautelam per lamenta poenitentiae, ipsis ad opem, si egeant, studiosè & piè ferendam per orationes & opera misericordiae.

applicatio **Q**uis porro potest dicere de defuncto nostro, cuius exequias voris cum luctu coniunctis celebramus, cuius parti huius libri adscriptus sit? an *Væ* inlamer, an Canticum laudis perpetuæ decantetian vero adhuc inter *Lamentationes* hære-

at? Equidem piam spem concipimus, cum iam inter Beatos caelestes concinere laudes, qui in hac vita divinis laudibus oblectabatur, officia divina frequentans cum pietate, divinaque sacramenta, quique puritati conscientiae studebat, ruminans sepe tres huius libri partes, & considerans quid post hanc vitam futurum sit. Si tamen adhuc inter lamentationes ageret, obliqua peccata venialia vel ob necdum plenam satisfactionem, nos & sacrificiis & suffragiis adjuvare cum possumus & aurem manumque ei præbere, ut quantocyus liberetur, &c.

Timenti Dominum bene erit in extremis & in die defunctionis suæ benedicetur.
Eccl. 1.

Absentia Timoris Dei, origo est omnis mali. Est enim Timor Dei velut frænum, quo retinemur, ne in peccata labamur. Qui hunc excutit, in omne malum & precipitium facile ruit, laxans habenas ad omnes cupiditates. Efficiturque instar equi ferocientis, sine chamo & fræno in foveam & saxa se precipitem dantis. Quapropter *Psalmista*, Absentia dixisset, quod homines in malum declinaverunt, quodque os eorum repletur sicut maledictione, cor minus in amaritudine, lingua fraude, pedes profuso sanguine, via infelicitate, horum omnium malorum causa subjicit: *Non est timor Dei ante oculos eorum*. Vnde et si ille eis adesse, tanquam frænum potens ab his omnibus præcipitiis hominem cohiberet: tanquam lanitor aut Vigil castrum animæ custodiret, ne tot vitia ingrederentur velut hostes, perduelles: tanquam sepes aut murus vineæ, tot animales passionis, cuicquæ fructuosæ concucentes, vel depalcentes, arceret: tanquam *Paedagogus* sollicitus ad meliora urgeret.

Sicut porro absentia Timoris Dei origo est omnis mali, ita & ejus præsentia fons est omnis boni. Quapropter *Tobias* erudiens filium dicebat: *Fili pauperem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum*. Ideo etiam *Propheta* *Haias* iustus, sive timentibus Deum, bona omnia vult annuciari, dum dicit: *Dicite iusto, quoniam bene. Et Psalmista* cum dixisset: *Beati omnes, qui timent Dominum*; addit: *Labores manuum tuarum manducabis, beatus es, bene tibi erit*. Sic & *Sapiens* hic dicit: *Timenti Dominum bene erit in extremis, & in die benedictionis suæ benedicetur*. Ac postmodum idem repetens v. 9. absolute dicit: *Timenti Dominum bene erit*. Habent igitur energiam & emphasin hæc verba, *BENE ERIT*, sive apud *Psalmistam*, sive apud *Sapientem*, sive apud *Prophetam*. Quapropter vulgari nostro idiomate hominem timentem Deum & iustum, vocamus *HOMME DE BIEN*.

Quid est ergo, *Dicite iusto, quoniam bene*? Legatio quædam est, quam iustus omnibus Deus mittit, & per eam multa promittit. Quia licet valde breviter sit verborum duorum velata cortice, magnifica tamen

LIANT